

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžso/181/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014200509
Dátum vydania rozhodnutia: 25.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014200509.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika, v právnej veci žalobcov: 1/ Miroslaw Stanislaw Żurowski - ART MEDIA, IČO: 45 902 402, Bardejovská 220/2, Svidník, 2/ L. I., Y. XX, XX-XXX X., L., 3/Z. W. W., A. XXX, XX-XXX A., L., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovanej č. 22237-3/2014-BA z 13. februára 2014, č. 15867-3/2014-BA z 12. marca 2014, o odvolaní žalobcov a žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. mája 2015, č.k. 1S/34/2014-44, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 26. mája 2015, č.k. 1S/34/2014-44, v časti týkajúcej sa zamietnutia žalôb žalobcu 1. p o t v r d z u j e .

V časti týkajúcej sa zrušenia rozhodnutia žalovanej 22237-3/2014-BA zo dňa 13. februára 2014 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník č. 5427-41/2013-SK z 3. októbra 2013 vo vzťahu k žalobcovi 2. a č. 15867-3/2014-BA zo dňa 12. marca 2014 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník č. 5427-14/2013-SK z 3. októbra 2013 vo vzťahu k žalobcovi 3. rozsudok Krajského súdu v Prešove z 26. mája 2015, č.k. 1S/34/2014-44, m e n í t a k , ž e k o n a n i e z a s t a v u j e .

V časti týkajúcej sa priznania náhrady trov konania žalobcom 2. a 3. rozsudok Krajského súdu v Prešove z 26. mája 2015, č.k. 1S/34/2014-44, m e n í t a k , ž e ž i a d e n z ú č a s t n í k o v n e m á p r á v o n a n á h r a d u t r o v k o n a n i a .

Žalobcom 1., 2., 3. náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom z 26. mája 2015, č.k. 1S/34/2014-44, Krajský súd v Prešove zamietol žalobu žalobcu v 1. rade o preskúmanie rozhodnutí Sociálnej poisťovne, ústredia č. 22237-3/2014-BA z 13. februára 2014 a č. 15867-3/2014-BA z 12. marca 2014. Vo vzťahu k žalobcovi v 2. rade zrušil rozhodnutie žalovanej č. 22237-3/2014-BA z 13. februára 2014 v spojení s rozhodnutím Sociálnej

poisťovne, pobočka Svidník č. 5427-41/2013-SK z 3. októbra 2013 podľa § 250j ods. 2 písm. c/, d/, e/ O.s.p. a vrátil vec žalovanej na ďalšie konanie. Vo vzťahu k žalobcovi v 3. rade krajský súd zrušil rozhodnutie žalovanej č. 15867-3/2014-BA z 12. marca 2014 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník č. 5427-14/2013-SK z 3. októbra 2013 podľa § 250j ods. 2 písm. c/, d/, e/ O.s.p. a vrátil vec žalovanej na ďalšie konanie. Zároveň súd zaviazal žalovanú na náhradu trov konania žalobcov v 2. a 3. rade v sume 432,30 €.

Rozhodnutím č. 22237-3/2014-BA z 13. februára 2014 žalovaná zamietla odvolanie žalobcu v 1. rade ako zamestnávateľa a žalobcu v 2. rade ako zamestnanca a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník, č. 5427-41/2013-SK z 3. októbra 2013, ktorým bolo rozhodnuté o zániku povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy u žalobcu v 2. rade uplynutím dňa 31. augusta 2013.

Rozhodnutím č. 15867-3/2014-BA z 12. marca 2014 žalovaná zamietla odvolanie žalobcu v 1. rade ako zamestnávateľa a žalobcu v 3. rade ako zamestnanca a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník č. 5427-14/2013-SK z 3. októbra 2013. Prvostupňovým rozhodnutím rozhodol správny orgán, že žalobcovi v 3. rade zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy uplynutím dňa 11. septembra 2013.

V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že žalobca v 1. rade v žalobe okrem nedodržania zákonnej 60-dňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí netvrdí žiadne porušenie jeho subjektívnych práv. Podľa názoru krajského súdu nedodržanie procesných lehôt na vydanie rozhodnutí nemá vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí. Pri preskúvaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia a zrušením žalobou napadnutých rozhodnutí len z tohto dôvodu by žalobca v 1. rade nedosiahol priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Namietané nezákonnosti postupu a rozhodnutí žalovanej bez uvedenia konkrétnych porušení subjektívnych práv žalobcu v 1. rade hmotnoprávnej povahy je pre rozhodnutie vo veci irelevantné. Z obsahu žaloby bolo podľa názoru krajského súdu evidentné, že žalobca v 1. rade nenamietal porušenie svojich subjektívnych práv ako účastníka konania, ale porušenie práv zamestnancov. O zásahu do majetkovej sféry žalobcu nemožno hovoriť, pretože zákon č. 461/2003 Z.z. v § 145 ods. 1 upravuje, že sociálna poisťovňa je povinná vrátiť poistné, ktoré bolo zaplatené bez právneho dôvodu. Za nedôvodnú považoval krajský súd námietku žalobcu v 1. rade, že žalovaná ako aj organizačné zložky sociálnej poisťovne neboli oprávnené vykonať v predmetnej veci kontrolu vo vzťahu k reálnemu výkonu zamestnania. Podľa ustanovenia § 172 ods. 5 zákona o sociálnom poistení predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, o poistnom v sporných prípadoch, príspevku na starobné dôchodkové sporenie v sporných prípadoch, o pokute, penále, povolení splátok dlžných súm poistného, príspevku na starobné dôchodkové sporenie, pokuty, penále a o zaradení zamestnávateľa do nebezpečnostnej triedy. Tretia časť zákona o sociálnom poistení súčasne v § 195 ods. 1 až 3 upravuje, že organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a na ten účel obstará potrebné podklady. Z § 196 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vyplýva jednoznačne široká definícia dôkazu, a teda zákon nevylučuje, aby sociálna poisťovňa v rámci dokazovania vykonala šetrenie za účelom zistenia skutočného stavu veci a na základe takto zisteného stavu vo veci rozhodla. Ďalej krajský súd zdôrazňuje, že námietka porušenia zásady dvojinstančnosti konania je síce dôvodná, avšak žalobca vo vzťahu k tejto námietke a námietke retroaktivity a prejudikovania nenamietal, aké subjektívne práva uvedeným postupom žalovanej boli porušené. Žalobu žalobcu v 1. rade preto krajský súd ako nedôvodnú zamietol.

Z obsahu predloženého administratívneho spisu mal krajský súd za preukázané, že napadnuté rozhodnutie žalovanej nebolo doručené žalobcovi v 2. rade, ale V. I. a rozhodnutie žalovanej vo vzťahu k žalobcovi v 3. rade nebolo doručené žalobcovi, ale J. W.. V tejto súvislosti súd poukázal na ustanovenie § 212 ods. 3 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. Ak teda rozhodnutie žalovanej zasielané do vlastných rúk bolo prevzaté inou osobou ako adresátmi, teda žalobcami v 2. rade a 3. rade, krajský súd považoval za neúčelné a nehospodárne, aby ukladal žalovanej opätovne tieto rozhodnutia doručovať týmto žalobcom,

ktorí sa síce v nie zákonom stanovených spôsobom o obsahu rozhodnutí dozvedeli a vzhľadom na uvedené skutočnosti považoval žaloby žalobcov v 2. a 3. rade za podané včas. Vo vzťahu k žalobcom v 2. a 3. rade krajský súd považuje za dôvodnú námietku porušenia zásady dvojinstančnosti konania. Takýto záver vyplýva z odôvodnení rozhodnutí Sociálnej poisťovne, pobočky Svidník, ktorá výroky prvostupňových rozhodnutí vôbec neodôvodnila okrem citácií ustanovení č. 461/2003 Z.z. a článkov základného nariadenia, konštatujúc od kedy do kedy boli vystavené tzv. listy PD A1. Z odôvodnení rozhodnutí však nie je možné zistiť, aké právne účinky zákon č. 461/2003 Z.z., resp. iné právne predpisy alebo nariadenia Európskeho parlamentu a Rady s vystavením tohto listu spájajú, a preto podľa názoru súdu odôvodnenie rozhodnutí nezodpovedá kritériám upraveným v § 209 ods. 4 Zákona o sociálnom poistení. Je síce pravdou, že ustanovenie § 218 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení ukladá odvolaciemu orgánu preskúmať napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu s tým, že ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni. Krajský súd je však toho názoru, že ak odôvodnenie v rozhodnutiach chýba a z odôvodnení rozhodnutí žalovanej vyplýva, že ani táto sa s otázkou právnych účinkov vystavených formulárov PD A1 nevyrovnala, ide o nepreskúmateľné rozhodnutie. Ďalším pochybením je, že vo veci nebolo vykonané dokazovanie v dostatočnom rozsahu. Ak žalovaná tvrdí, že v konaní nebolo preukázané reálne miesto podnikania žalobcu v 1. rade, podľa názoru súdu s touto otázkou sa žalovaná ako druhostupňový orgán dôsledne a presvedčivo v zmysle ustanovenia § 209 ods. 4 nevyrovnala, pretože neuviedla, ktoré ustanovenia ktorého právneho predpisu zamestnávateľovi zakazujú ukladať pracovné povinnosti telefonicky, spracovávať personálnu, pracovnú a mzdovú agendu externou firmou a pod. Záver o tom, že vo vzťahu k žalobcovi v 1. rade ako zamestnávateľovi nebolo preukázané registrované sídlo alebo miesto podnikania, je podľa názoru súdu predčasný a nebolo preukázané, že žalobcovia v 2. a 3. rade reálne nevykonávali činnosť. Konštatovanie súdu, že sa správne orgány nevyrovnali s právnymi účinkami vystavenia formulárov PD A1, vyplýva aj z tej skutočnosti, že napriek kontrole, ktorá bola realizovaná 14. marca 2013, bola ponechaná platnosť formulára PD A1 napriek tomu, že žalovaná tvrdí, že reálny výkon činnosti preukázaný nebol. Námietka žalobcov v 2. a 3. rade, že tu došlo k retroaktívite, nie je dôvodná, pretože ak kontrolu prvostupňový správny orgán vykonal v marci 2013 a platnosť formulárov skončila vo vzťahu k žalobcovi v 2. rade dňom 31. augusta 2013 a vo vzťahu k žalobcovi v 3. rade dňa 11. septembra 2013, je nepochybné, že nejde o retroaktívitu. Po preskúmaní rozhodnutí žalovanej v spojení s prvostupňovými rozhodnutiami v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobách súd dospel k záveru, že rozhodnutia boli vydané na základe nedostatočne zisteného stavu veci, sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a v postupe správneho orgánu došlo k procesnej chybe, ktorá má za následok nezákonnosť napadnutých rozhodnutí, preto podľa § 250j ods. 2 písm. c/, d/, e/ O.s.p. napadnuté rozhodnutia zrušil a vrátil vec žalovanej na ďalšie konanie.

Rozsudok krajského súdu napadli žalobcovia v 1., 2. a 3. rade spoločne podaným včasným odvolaním, ktorým navrhli, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu v zamietajúcej časti zmenil tak, že žalobe žalobcu v 1. rade v celom rozsahu vyhovie a prisúdi každému zo žalobcov náhradu trov prvostupňového konania vo výške 362,38 € a odvolacieho konania vo výške 148,22 € žalobcovi v 1. rade a vo výške 78,30 € žalobcom v 2. a 3. rade. Žalobca v 1. rade má za to, že postupom žalovanej došlo aj k porušeniu jeho subjektívnych práv, konkrétne práva na spravodlivý proces, ktoré zahŕňa aj právo na zákonné administratívne konanie, právo na fungovanie verejnej správy na princípe tzv. dobrej správy (good administration), právo na dodržiavanie základných zásad správneho konania a porušenie subjektívneho práva vlastníť majetok, práva na podnikanie za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a právo na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou. V dôsledku rozhodnutia žalovanej má značné ťažkosti s udrжанím doterajších zamestnancov a náborm nových zamestnancov, keďže príslušné verejnoprávne organizácie SR ich odmietajú zaregistrovať pre platenie sociálneho poistenia na území SR. Žalobca v 1. rade tvrdí, že žalovaná vo svojom odvolacom rozhodnutí pojednáva o skutočnostiach, ktoré neboli predmetom dokazovania v prvostupňovom konaní a postupom žalovanej došlo k porušeniu princípu dvojinstančnosti správneho konania. V tomto smere bolo žalobcovi odňaté jeho subjektívne právo brániť sa proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci. Týmito novými dôvodmi a skutočnosťami boli predovšetkým argumenty žalovanej súvisiace s nepreukázaním registrovaného miesta podnikania zamestnávateľa. Poukázal na list žalovanej - oznámenie týkajúce sa spoločností, ktoré na území Slovenskej republiky vykonávajú činnosť ako tzv. schránkové firmy zo dňa 25.07.2013, v ktorom

žalovaná informuje príslušný poľský orgán sociálneho zabezpečenia (ZUS, Department Ubezpieczen i Sladek) o tom, že v prípade podania odvolania zo strany žalobcu v 1. rade a ďalších zamestnávateľov tieto zamietne a potvrdí rozhodnutia svojich organizačných zložiek, čím došlo k neprípustnému prejudikovaniu rozhodnutia v odvolacom konaní. Namietal tiež, že do kompetencie žalovanej nepatrí uskutočnenie kontroly na preukázanie reálneho výkonu činnosti. Žalobca v 1. rade poukázal na rozhodnutie žalovanej č. 7942-3/2014 zo dňa 29.01.2014, kde žalovaná jednoznačne konštatovala, že Sociálna poisťovňa nie je oprávnená vstupovať do pracovno-právnych vzťahov a výkon činnosti zamestnancov žalobcu v 1. rade je oprávnený kontrolovať len inšpektorát práce, ktorého kontrolné zistenia sú pre ňu záväzné. Závery žalovanej o absencii reálneho výkonu činnosti zamestnancov žalobcu v 1. rade neobstoja z právneho ani z praktického (skutkového) hľadiska, nakoľko jeho zamestnanci pracujú mimo jeho sídla. Žalobca v 1. rade žalovanej predložil všetky potrebné doklady preukazujúce reálny výkon činnosti zamestnancov, ktoré si kontrolóri vyžiadali. Z preberania a distribúcie letákov má vyhotovené fotografické záznamy, roznášanie letákov kontrolujú iní zamestnanci a zamestnancom sa vedú dochádzkové listy, čo podľa jeho názoru jednoznačne preukazuje reálny výkon činnosti na území Slovenskej republiky. Má za to, že rozhodujúcim by bolo vyžiadanie si stanoviska daňového úradu, nakoľko žalobca je subjektom registrovaným na DPH a pravidelne daňovému úradu odovzdáva štvrtoročné súhrnné výkazy a každý rok podáva aj daňové priznanie na daň z príjmu, z ktorých vyplýva rozsah a obsah činnosti žalobcu v 1. rade. V súvislosti s preukázaním uvedených skutočností poukázal tiež na skutočnosť, že predložil tzv. reporty (správy) dochádzky jednotlivých zamestnancov do práce. Ďalej namietal, že došlo k neprípustnej retroaktívite v rozhodnutiach žalovanej. V predchádzajúcich rokoch vykonala organizačná zložka žalovanej ako aj inšpektorát práce u žalobcu kontrolu a neboli zistené žiadne nedostatky - ani čo sa týka reálneho výkonu práce zamestnancov, ani čo sa týka skutočného miesta podnikania v Slovenskej republike. Kontrola vykonaná v marci 2013 už zistila závažné nedostatky odôvodňujúce retroaktívne rozhodnutie o zániku sociálneho poistenia zamestnancov. Aj podľa „praktickej príručky“ prípadné zistenia zakladajúce zmenu uplatniteľnej legislatívy sa aplikujú až od momentu zistenia, nie spätne. Žalobcovia v 2. a 3. rade svojím odvolaním napádajú výrok o náhrade trov konania poukazujúc na to, že sa v celom rozsahu počas prvostupňového konania odvolávali na jednotlivé skutočnosti uvedené v podanej žalobe a táto bola v celom rozsahu podaná aj v ich prospech. Iba z dôvodu hospodárnosti žalobcovia v 2. a 3. rade nepodali samostatné žaloby, vzhľadom na uvedené mala byť žalobcom v 2. a 3. rade priznaná náhrada trov konania aj za úkon právnej služby spísanie žaloby. Ďalej žalobcovia uvádzajú, že znižuje sa iba odmena za zastupovanie na pojednávaní, nie každý úkon, ako to vyhodnotil prvostupňový súd. Neznižuje sa režijný paušál, keďže tento nie je odmenou za úkon právnej služby.

Proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. mája 2015, č.k. 1S/34/2014-44, v zrušujúcej časti sa odvolala žalovaná tvrdiac, že pred vydaním napadnutého rozhodnutia vykonala Sociálna poisťovňa, pobočka Svidník, kontrolu zameranú na preverenie sídla žalobcu v 1. rade a reálneho výkonu činnosti jeho zamestnancov na území Slovenskej republiky. Z kontrolných zistení vyplýva, že na adrese uvedenej v osvedčení o živnostenskom oprávnení ako miesto činnosti podniku zahraničnej osoby sa nenachádza kancelária ani prevádzka žalobcu v 1. rade. Splnomocnený zástupca žalobcu v 1. rade uviedol, že uvedená adresa bola poskytnutá len za účelom zriadenia živnosti. Kontrola sa uskutočnila v kancelárii splnomocneného zástupcu žalobcu v 1. rade na adrese Centrálna 274, 089 01 Svidník, kde sa uskutočňujú aj prevádzkové záležitosti spoločnosti. Na tejto adrese žalobca v 1. rade navštevuje splnomocnenú osobu za účelom riadenia spoločnosti, pričom zápisnice z týchto stretnutí sa nevyhotovujú. Uchováva sa tu aj účtovné doklady, pracovné zmluvy, obchodné zmluvy, korešpondencia, faktúry a ďalšie písomnosti. Žalobca v 1. rade riadi spoločnosť prevažne z miesta svojho trvalého bydliska. Žalovaná zdôrazňuje, že na preukázanie reálneho výkonu činnosti zamestnancov nepostačuje len formálnym spôsobom deklarovať podnikanie. Žalovaná vychádza aj z dohodnutých mzdových podmienok a z počtu hodín, ktoré majú zamestnanci za mesiac odpracovať. Dôkazné bremeno leží nielen na Sociálnej poisťovni, ale aj na žalobcoch, ktorí si túto povinnosť riadne nesplnili. Žalovaná naďalej zastáva názor, že na základe kontroly sa nepodarilo preukázať reálny výkon činnosti zamestnancov žalobcu na území Slovenskej republiky, ani splnenie podmienok na určenie registrovaného sídla alebo miesta podnikania. Žalovaná sa ďalej odvoláva na čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia zdôrazňujúc, že dohoda medzi Poľskou inštitúciou ZUS a Sociálnou poisťovňou nemusí mať písomnú

formu. Žalovaná sa tiež nestotožňuje s výkladom ustanovenia § 92 ods. 1 v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 O.s.p. zo strany krajského súdu vo veci pripustenia vstupu zamestnancov do konania na strane žalobcov. Podľa názoru žalovanej ustanovenie § 92 ods. 1 O.s.p. sa používa len v sporovom konaní a tiež z § 246c ods. 1 O.s.p. vyplýva neaplikovateľnosť § 92 ods. 1 O.s.p. na veci správneho súdnictva. Žalobcovia v 2. a 3. rade boli účastníkmi správneho konania a ako zamestnanci mali právo podať žalobu o preskúmanie zákonnosti predmetných rozhodnutí Sociálnej poisťovne. Ak svoje právo nevyužili, má žalovaná za to, že neboli dotknutí na svojich subjektívnych právach. Vzhľadom na vyššie uvedené potom žalovaná navrhuje zmeniť rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3S/21/2014-39 z 20. marca 2015 tak, že žalobu zamietne, resp. v prípade, že nemal byť pripustený vstup žalobcov v 2. a 3. rade do konania, konanie o žalobách zastaví.

Žalovaná sa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcov uviedla, že len v tých prípadoch, kde sa nepreukáže reálny výkon činnosti dotknutého zamestnanca na základe špecifických kritérií, rozhoduje Sociálna poisťovňa o tom, že zamestnancovi nevzniklo, resp. zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy. V prípade, ak už bol vystavený formulár E 101 SK/PD A1, títo zamestnanci podliehajú slovenskej legislatíve až do dňa platnosti formulárov a po ukončení ich platnosti Sociálna poisťovňa rozhoduje o zániku sociálneho poistenia dňom, ktorým platnosť formulára skončila. Uviedla, že ako inštitúcia príslušná na určenie uplatniteľnej legislatívy zodpovedá za správnosť údajov uvedených vo formulári E 101/PD A1, a je povinná kedykoľvek zväziť, na základe relevantných skutočností, oprávnenosť vydania týchto formulárov, resp. či ich vydanie bolo v súlade s právom. K ďalším námietkam žalobcu v 1. rade uviedla, že Sociálna poisťovňa svojím rozhodnutím nezasahuje do jeho majetkových práv, pretože nerozhoduje o jeho odvodovej povinnosti, ale o zániku sociálneho poistenia jeho zamestnancov podľa slovenskej legislatívy, čo má za následok, že za týchto zamestnancov nebol povinný platiť poisťné na sociálne poistenie. Preto žalobca nie je rozhodnutím Sociálnej poisťovne dotknutý na svojich majetkových právach. Na preukázanie reálneho výkonu činnosti zamestnancov nepostačuje len formálnym spôsobom deklarovať podnikanie, napr. pracovnými zmluvami, obchodnými zmluvami, mesačnými dochádzkami zamestnancov. Sociálna poisťovňa pri posudzovaní reálneho výkonu činnosti vychádza napr. aj z dohodnutých mzdových podmienok. V tejto súvislosti poukázala na to, že počet hodín, ktoré majú zamestnanci za mesiac odrobiť a k tomu prislúchajúca mzda za vykonanú prácu, vzbudzujú odôvodnené pochybnosti o rentabilnosti. K námietke žalobcov, ktorou poukázali na rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 8519-5/2012-BA zo dňa 28. júna 2012, uviedla, že ide o jediné rozhodnutie v skutkovo a právne obdobnej veci, ktorým bolo zrušené rozhodnutie prvostupňového orgánu. Žalovaná svoj právny názor prehodnotila a následne vo všetkých ostatných obdobných prípadoch postupovala tak, že rozhodnutia prvostupňových orgánov, na základe ktorých účastníkom konania nevzniklo, resp. zaniklo sociálne poistenie podľa slovenskej legislatívy, potvrdila. Keďže daňové úrady neurčujú uplatniteľnú legislatívu, stanovisko daňového úradu v tomto smere by bolo právne irelevantné. Žalovaná má za to, že dôkazné bremeno leží nielen na nej, ale aj na žalobcoch a túto povinnosť si riadne nesplnili. Žalovaná ešte uvádza, že hoci boli žalobcovia v 2. a 3. rade vyradení zo systému sociálneho poistenia v Slovenskej republike, neznamená to, že nie sú poistení ani v jednom členskom štáte, ale naopak, stále podliehajú poľskej legislatíve.

K odvolaniu žalovanej sa vyjadrili žalobcovia v 2. a 3. rade, zdôrazňujúc, že pracujú mimo sídla zamestnávateľa, pričom ich primárnou pracovnou náplňou je roznos letákov, ktoré si preberajú od externej spoločnosti. Podľa špecifických podmienok jednotlivých zákaziek žalobca v 1. rade následne kontaktuje svojich zamestnancov a poverí ich roznášaním letákov vo vybraných lokalitách. Z preberania a distribúcie má žalobca v 1. rade vyhotovené fotografické záznamy a roznášanie kontrolujú jeho zamestnanci. Okrem toho sa zamestnancom žalobcu v 1. rade vedú aj dochádzkové listy, čo preukazuje ich reálny výkon činnosti na území Slovenskej republiky. Žalobca v 1. rade predložil pri kontrole organizačnej zložke žalovanej všetky požadované doklady vrátane dokladov preukazujúcich reálny výkon činnosti jeho zamestnancov na území SR. Žalovaná napriek tomu nepristúpila k doplneniu dokazovania a osobnému výsluchu dotknutých zamestnancov ani inému spôsobu preverenia tvrdení žalobcu v 1. rade. Nie je možné zo samotnej okolnosti nezastihnutia zamestnávateľa alebo zamestnanca v mieste podnikania v čase výkonu kontroly vyvodiť záver, že u žalobcu v 1. rade nebol preukázaný reálny výkon práce jeho

zamestnancov na území SR. Domnienky žalovanej o nerentabilnosti výkonu práce pre zamestnancov za daných podmienok, teda podozrenie z obchádzania právnych predpisov Poľskej republiky sú bezpredmetné a nepreukázané. Žalobcovia ďalej zdôrazňujú, že napadnuté rozhodnutia sú podľa ich názoru rozhodnutiami, ktoré sa podľa ustanovenia § 212 ods. 3 zákona o sociálnom poistení doručujú účastníkom do vlastných rúk. Žalobcovia sa rovnako nestotožňujú s argumentáciou žalovanej o tom, že ustanovenie § 92 ods. 1 O.s.p. o pribratí ďalšieho účastníka možno použiť iba v sporovom konaní. Vzhľadom na uvedené potom žalobcovia navrhujú, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti napadnutej odvolaním žalovanej ako vecne správny potvrdil a prisúdil im náhradu trov konania.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 246c ods. 1 O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti.

Podľa § 104 ods. 1 O.s.p. ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu; právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú pritom zachované.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250 ods. 1 O.s.p. účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Podľa § 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku aktívne legitimovanou na podanie žaloby na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia. Žiaden subjekt nie je aktívne legitimovaný na podanie takej žaloby v prospech inej osoby. So zreteľom na ustanovenie § 247 ods. 1 treba považovať za náležitosť žaloby aj konkrétne tvrdenie žalobcu o tom, že bol ukrátený na svojich právach nezákonným rozhodnutím správneho orgánu, pričom musí ísť o subjektívne práva vyplývajúce z právneho predpisu. Len tak môže súd posúdiť otázku aktívnej legitimácie žalobcu.

Ako vyplýva aj z judikatúry, žalobu podľa § 247 a nasl. O.s.p. môže podať len ten, kto bol správnym rozhodnutím ukrátený na svojich právach a nielen na svojom záujme. V správnom súdnictve pri rozhodovaní o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov súd poskytuje ochranu iba subjektívnym žalobcovým právam.

Odvolací súd sa plne stotožnil s tvrdením krajského súdu, že rozhodnutiami Sociálnej poisťovne, pobočky nebolo zasiahnuté do majetkovej sféry žalobcu a tiež, že z obsahu žaloby je jednoznačné, že žalobca v I. rade nenamietal porušenie svojich subjektívnych práv, ale porušenie práv zamestnancov, keď okrem nedodržania zákonnej 60-dňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí žiadne porušenie jeho subjektívnych práv netvrdil. Odvolací súd považoval za správne tvrdenie krajského súdu, že nedodržanie procesných lehôt nemá vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí.

Záveru krajského súdu o tom, že žalobca nebol aktívne hmotnoprávne legitimovanou osobou sú správne. Pokiaľ žalobu zamietol, rozhodol správne, pretože žalobca v 1. rade nenamietal porušenie svojich subjektívnych práv, ale práv žalobcov v 2. a 3. rade - jeho zamestnancov. Odvolací súd preto v zmysle § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil rozhodnutie krajského súdu v časti, v ktorej prvostupňový súd žalobu zamietol.

Pokiaľ ide o odvolanie žalobcov v 2. a 3. rade, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zmeniť tak, že súd konanie zastaví podľa § 104 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.

V zmysle § 250 ods. 1 O.s.p. sú účastníkmi konania žalobca a žalovaný. Žaloby boli podané L. U. Z. - GreenAdvice, teda len žalobcom v 1. rade.

L. I., aj keď ho krajský súd označil ako žalobcu v 2. rade, a Z. W. W., označený ako žalobca v 3. rade (ktoré označenie však odvolací súd predovšetkým s ohľadom na zachovanie kontinuity a prehľadnosti rozhodnutia nemenil), žalobu nepodali ani nežiadali, aby im rozhodnutie správneho orgánu bolo doručené; do konania boli len pribratí uznesením krajského súdu na základe návrhu žalobcu v 1. rade a preto je potrebné na nich nahliadať ako na pribratých účastníkov konania podľa § 250 ods. 1 veta druhá O.s.p. Účastník, pribratý podľa § 250 ods. 1 veta druhá O.s.p., nemá postavenie vedľajšieho účastníka konania. Keďže piata časť Občianskeho súdneho poriadku obsahuje osobitnú úpravu pribratia ďalších účastníkov do konania, ustanovenie § 92 ods. 1 O.s.p. nie je na správne súdnictvo aplikovateľné. Vplyv na postavenie takého účastníka v konaní, nemá ani nesprávny postup krajského súdu, ktorý v uznesení o pribratí účastníka konania nesprávne odkázal na § 92 ods. 1 O.s.p..

Ustanovenie § 250 ods. 1 O.s.p. je vo vzťahu k pribratému účastníkovi konania potrebné vykladať tak, že ide predovšetkým o zabezpečenie práva takého účastníka byť informovaný o prípadnej zmene v jeho právach a povinnostiach, ktorá môže byť spôsobená prípadným zrušením žalobou napadnutého rozhodnutia správneho orgánu. L. I. a Z. W. W. boli do konania pribratí z dôvodu, že by ako zamestnanci a ako účastníci správneho konania mohli byť dotknutí prípadným zrušením napadnutých rozhodnutí žalovanej. Pokiaľ krajský súd preskúmaval rozhodnutie žalovanej aj vo vzťahu k pánom L. I. a Z. W. W., ktorí žalobu na preskúmanie rozhodnutia odporkyne ani nepodali, táto okolnosť predstavuje neodstrániteľnú prekážku konania, na ktorú je potrebné prihliadať v každom štádiu konania. Z uvedeného dôvodu odvolací súd musel rozsudok krajského súdu v časti týkajúcej sa zrušenia rozhodnutia žalovanej a vrátenia veci na ďalšie konanie zmeniť a konanie zastaviť, lebo L. I. a Z. W. W. žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia nepodali.

Vzhľadom na to, že konania bolo voči žalobcom v 2. a 3. rade zastavené, postupoval odvolací súd podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. tak, že rozhodnutie krajského súdu zmenil tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Žalobcom v 1., 2. a 3. rade odvolací súd právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo v tomto konaní neboli v konaní úspešní.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.